

CONCERT, SUNDAY, MAY 22

Performing artists include Eléonore Biezunski, Sarah Gordon, Janet Leuchter, Jerry Marcus, Sarah Myerson, Ethel Raim, Miryem-Khaye Seigel, Ilya Shneyveys, Lorin Sklamberg, Josh Waletzky, and Eléonore Weill

ELÉONORE BIEZUNSKI	<i>Tsvey kinderlider: 1. Kumt aher tsu feygelekh, koshere, ir, eygelekh 2. A kleyne meydele klapt in tir, tuk-tuk-tuk Bin ikh mir a shnayder!</i>
CAROL FREEMAN	<i>Feygelekh sheyninke In Ades of a shteyn</i>
SARAH GORDON	<i>Ikh ze vi di shterndlekh Khevre, freylekh! Nit geshvign!</i>
JANET LEUCHTER	<i>Boyi beshuloym from Lekhu doydi Der vinter hersht</i>
GERALD MARCUS	<i>Oy, hert mikh oys Viglid</i>
SARAH MYERSON & ILYA SHNEYVEYS	<i>Oy, er volt zikh untergenemen Beroysh hashune yikoseyvi</i>
ETHEL RAIM	<i>Kum, lomir beyde a libe shpiln Gevald! Vu nemt men...?</i>
AMANDA MIRYEM- KHAYE SEIGEL	<i>Reboyne-sheloyem Peysekh-lid</i>
LORIN SKLAMBERG	<i>Dem harey-at Mame mayne, mame fayne</i>
JOSH WALETZKY	<i>Vyo, vyo, ferdelekh! Un az der heyliker meshiekh vet kumen</i>
ELÉONORE WEILL	<i>Az ikh volt gehat dem keysers oytsres Ikh heyb mikh on tsu dermanen</i>

קינדערלידער | Two children's songs

FROM TSIVYE SERLIN AND ESTHER ROSOFSKY
INTERVIEWED BY MICHAEL STANISLAWSKI

1. קומט אָהער צו פֿייגעלעך, בשרע, איר, אייגעלעך. Come here, little birds

TRANSLITERATION

Kumt aher tsu feygelekh,
Koshere, ir, eygelekh,
Eyne mit a vaysn baykhl
Mit a kelekhl a maykhl
Mit a shnobl din un shpitsik,
Ruft es hilkhik – Itsik, Itsik!

Pi-pi-pi, tsi-tsip-tsip!
Feygelekh, feygelekh, kh'hob aykh lib!
Pi-pi-pi, tsip-tsip-tsip!
Feygelekh, feygelekh, kh'hob aykh lib!

ORIGINAL YIDDISH

קומט אָהער צו פֿייגעלעך,
בשרע, איר, אייגעלעך,
איינע מיט אַ ווייסן בייכל
מיט אַ קולעכל אַ מאכל
מיט אַ שנאָבל דין און שפיציק,
רופֿט עס הילכיק – איציק, איציק!

פֿיפֿיפֿי, ציפֿציפֿציפֿ!
פֿייגעלעך, פֿייגעלעך, כ'האָב איך ליב!
פֿיפֿיפֿי, ציפֿציפֿציפֿ!
פֿייגעלעך, פֿייגעלעך, כ'האָב איך ליב!

ENGLISH TRANSLATION

Come here, little birds,
Purest little eyes,
One with a white tummy
With a treat of a little voice
With a beak long and pointy
And calls loudly, "Itsik, Itsik!"

Peep-peep-peep, cheep-cheep-cheep!
Little birds, little birds, I love you!
Peep-peep-peep, cheep-cheep-cheep!
Little birds, little birds, I love you!

א קליינע מיידעלע קלאַפט אין טיר, טוק-טוק-טוק. 2. A little girl knocks on the door, tuk-tuk-tuk

TRANSLITERATION

A kleyne meydele klapt in tir, tuk-tuk-tuk:
"Libe mame, efn mir, tuk-tuk-tuk.
A gantsn tog geven farnumen, tuk-tuk-tuk,
Un itst bin ikh aheym gekumen, tuk-tuk-tuk."

ORIGINAL YIDDISH

א קליינע מיידעלע קלאַפט אין טיר, טוק-טוק-טוק:
— ליבע מאמע, עפן מיר, טוק-טוק-טוק.
א גאַנצן טאָג געווען פֿאַרנומען, טוק-טוק-טוק,
און איצט בין איך אַהיים געקומען, טוק-טוק-טוק.

ENGLISH TRANSLATION

A little girl knocks on the door, tuk-tuk-tuk:
"Dear mother, open up, tuk-tuk-tuk.
I was busy all day, tuk-tuk-tuk,
And now I've come home, tuk-tuk-tuk."

בין איך מיר אַ שניידערל I'm a little tailor

AS SUNG BY SOLOMON (HARRY) ARY

TRANSLITERATION

Tay-lay-lay..

Bin ikh mir a shnayderl,
Bin ikh mir a shnayderl,
Leb ikh mir tog-oys tog-ayn
Lustik un freylekh un fayn!

Zog mir, shnayderl, libinker un guter!
Tsi git dir di nodl genug af broyt mit puter?
Kh'fardin bay mayn arbet tsvey gildn mit a drayer,
Koyf ikh broyt, puter iz tsu tayer.

Tay-lay-lay...

Bin ikh mir a shusterl,
Bin ikh mir a shusterl,
Leb ikh mir tog-oys tog-ayn
Lustik un freylekh un fayn!

Zog mir, shusterl, tsi hostu vos tsu kayen?
Az s'felt dir oys, tsi hostu vu tsu layen?
Keyner layt nit, keyner git kayn orves,
Bin ikh mir a shuster, gey ikh arum borves!

Tay-lay-lay...

Bin ikh mir a blekherl,
Bin ikh mir a blekherl,
Leb ikh mir tog-oys tog-ayn
Lustik un freylekh un fayn!

Zog mir, blekherl, vi tut men dikh baloynen?
Hostu vos tsu esn un vi tustu voynen?
Kh'arbet shtendik nor af fremde dekher
Un bay mir in der heym rint fun ale lekher!

Tay-lay-lay...

ORIGINAL YIDDISH

טײַ-לײַ-לײַ...

בין איך מיר אַ שניידערל,
בין איך מיר אַ שניידערל,
לעב איך מיר טאָג-אויס טאָג-אײַן
לוסטיק און פֿרײלעך און פֿײַן!

זאָג מיר, שניידערל, ליבינקער און גוטער!
צײַ גיט דיר די נאָדל גענוג אויף ברויט מיט פוטער?
כ'פֿאַרדין בײַ מײַן אַרבעט צוויי גילדן מיט אַ דרייער,
קויף איך ברויט, פוטער איז צו טייער.

טײַ-לײַ-לײַ...

בין איך מיר אַ שוסטערל,
בין איך מיר אַ שוסטערל,
לעב איך מיר טאָג-אויס טאָג-אײַן
לוסטיק און פֿרײלעך און פֿײַן!

זאָג מיר, שוסטערל, צײַ האָסטו וואָס צו קײַען?
אַז ס'פֿעלט דיר אויס, צײַ האָסטו וווּ צו לײַען?
קײַנער לײַט ניט, קײַנער גיט קײַן ערבוט,
בין איך מיר אַ שוסטער, גײַ איך אַרום באַרוועס!

טײַ-לײַ-לײַ...

בין איך מיר אַ בלעכערל,
בין איך מיר אַ בלעכערל,
לעב איך מיר טאָג-אויס טאָג-אײַן
לוסטיק און פֿרײלעך און פֿײַן!

זאָג מיר, בלעכערל, ווי טוט מען דיך באלוינען?
האָסטו וואָס צו עסן און ווי טוסטו ווינען?
כ'אַרבעט שטענדיק נאָר אויף פֿרעמדע דעכער
און בײַ מיר אין דער היים רינט פֿון אַלע לעכער!

טײַ-לײַ-לײַ...

ENGLISH TRANSLATION

Tay-lay-lay...

I'm a little tailor,
I'm a little tailor,
I live day in, day out,
Cheery and joyous and fine!

Tell me, little tailor, dear and good!
Does the needle earn you enough for bread and butter?
I earn from my work two gilden and three groshen
So I buy bread, but can't afford the butter.

Tay-lay-lay...

I am a little cobbler,
I am a little cobbler,
I live day in, day out,
Cheery and joyous and fine!

Tell me, little cobbler, do you have anything to eat?
When you're in need, do you have someone to borrow from?
Nobody makes me a loan, nobody bails me out.
I am a cobbler, yet I go barefoot!

Tay-lay-lay...

I am a little tinsmith,
I am a little tinsmith,
I live day in, day out,
Cheery and joyful and fine!

Tell me, little tinsmith, how are you rewarded?
Have you enough to eat, and what is your housing like?
I work all the time but on other people's roofs
And at my home there's a leak into every hole!

Tay-lay-lay...

פייגעלעך שיינינקע | Beautiful little birds

AS SUNG BY ANNA BERKOWITZ

TRANSLITERATION

Feygelekh sheyninke, feygelekh kleyninke,
Zingt nit – mayn harts iz batribt.
Punkt ot azoy flegt mir zingen mayn kleyninke,
Di velkhe ikh hob gelibt.

Shterndlekh kleyninke, shterndlekh likhtike,
Shaynt nit – mayn harts iz fartsogt.
Punkt ot azoyne tsvey likhtike eygelekh
Hot mayn gelibte farmogt.

Velekhlekh kleyninke, velekhlekh lustike,
Roisht nit – mayn harts iz farklogt.
Punkt ot azoy flegt mir sheptshen mayn meydele,
Di velkhe ikh hob farmogt.

ORIGINAL YIDDISH

פייגעלעך שיינינקע, פייגעלעך קליינינקע,
זינגט ניט - מיין הארץ איז באטריבט.
פונקט אַט אַזוי פֿלעגט מיר זינגען מיין קליינינקע,
די וועלכע איך האָב געליבט.

שטערנדלעך קליינינקע, שטערנדלעך ליכטיקע,
שינט ניט - מיין הארץ איז פֿאַרצאָגט.
פונקט אַט אַזוינע צוויי ליכטיקע אייגעלעך
האַט מיין געליבטע פֿאַרמאָגט.

וועלעבלעך קליינינקע, וועלעבלעך לוסטיקע,
רוישט ניט - מיין הארץ איז פֿאַרקלאָגט.
פונקט אַט אַזוי פֿלעגט מיר שעפטשען מיין מיידעלע,
די וועלכע איך האָב פֿאַרמאָגט.

ENGLISH TRANSLATION

Beautiful little birds, tiny little birds,
Do not sing – my heart is sad.
That is exactly how my little one would sing to me,
The one I loved.

Little stars, bright stars,
Don't shine – my heart is despondent.
Two eyes just as bright
Are what my beloved possessed.

Little waves, joyful waves,
Don't murmur – my heart is in mourning.
That is exactly how my girl,
The one who was mine, used to whisper to me.

אין אָדעס אויף אַ שטיין In Odessa on a rock

AS SUNG BY LIFSHE SCHAECHTER-WIDMAN

TRANSLITERATION

In Ades of a shteyn zitst a meydele aleyrn,
Zi zitst un zi veynt.
Zi zitst un veynt, ir harts iz farshteynt,
A nedove bay yedn zi bet.

Di Kiver katsapes mit zeyere lapas
Hobn getun mayn tatns hoyz tsebrekhn.
Dos hoyz tsebrokhn, dem tatn geshtokhn,
Di mame iz far shrek umgekumen.

Oy, vi groys iz mayn shand oystsushtrekn di hant
Un tsu beytn bay laytn gelt.
Oy Got, derbarem, shtrek oys dayn arem
Un nem mikh shoyrn tsu fun der velt.

ORIGINAL YIDDISH

אין אָדעס אויף אַ שטיין זיצט אַ מיידעלע אַליין,
זי זיצט און זי וויינט.
זי זיצט און וויינט, איר האַרץ איז פֿאַרשטיינט,
אַ נדבֿה ביי יעדן זי בעט.

די קיזעווער קאַצאַפּעס מיט זייערע לאַפּעס
האַבן געטון מײַן טאַטנס הויז צעברעכן.
דאָס הויז צעבראַכן, דעם טאַטן געשטאַכן.
די מאַמע איז פֿאַר שרעק אומגעקומען.

אוי, ווי גרויס איז מײַן שאַנד אויסצושטרעקן די האַנט
און צו בעטן ביי לײַטן געלט.
אוי גאָט, דערבאַרעם, שטרעק אויס דיין אַרעם
און נעם מיך שוין צו פֿון דער וועלט.

ENGLISH TRANSLATION

In Odessa on a rock sits a girl alone,
She sits and she weeps,
Her heart has turned to stone.
She begs for alms from everyone.

Kiev's rotten Russians and their "paws"
Destroyed my father's house.
Destroyed the house, stabbed my father.
My mother died of fright.

How great is my shame to hold out my hand
And beg for money from respectable people.
Oh God, have mercy, stretch out Your arm
And take me away from this world.

איך זע ווי די שטערנדלעך

I see the little stars

AS SUNG BY MASHA ROSKIES

TRANSLITERATION

Ikh ze vi di shterndlekh
Leshn zikh eyntsik-vayz.
S'vet nisht gedoyern
Lenger di nakht.
Ikh ze vi der himl
Vert heller un likhtiker.
A sof zol shoyrn nemen
Di fintstere nakht!

Nu brider, in kamf,
In kamf vos iz shver!
Na-na-la-la-la.
Mit kraft un mit makht
Di frayhayt dervakht!
A sof zol shoyrn nemen
Di fintstere nakht!

Ikh ze vi es geyen
Fil hunderter toyznter
Arbeter heldn,
Gevezene knekht.
Ikh ze vi zey trogn
Di royte fone.
Zey geyen fun feld
Bafrazen di velt.

Briders, in kamf,
In kamf vos iz shver!
Na-na-la-la-la.
Mit kraft un mit makht
Di frayhayt dervakht!
A sof zol shoyrn nemen
Di fintstere nakht!

ORIGINAL YIDDISH

איך זע ווי די שטערנדלעך
לעשן זיך איינציקווייז.
ס'וועט נישט געדויערן
לענגער די נאכט.
איך זע ווי דער הימל
ווערט העלער און ליכטיקער.
א סוף זאל שוין נעמען
די פינצטערע נאכט!

נו ברידער, אין קאמף,
אין קאמף וואס איז שווער!
נא-נא-לא-לא-לא.
מיט קראפט און מיט מאכט
די פרייהייט דערוואכט!
א סוף זאל שוין נעמען
די פינצטערע נאכט!

איך זע ווי עס גייען
פיל הונדערטער טויזנטער
ארבעטער העלדן,
געוועזענע קנעכט.
איך זע ווי זיי טראגן
די רויטע פאָנע.
זיי גייען פֿון פֿעלד
באָפֿרעזען די וועלט.

ברידער, אין קאמף,
אין קאמף וואס איז שווער!
נא-נא-לא-לא-לא.
מיט קראפט און מיט מאכט
די פרייהייט דערוואכט!
א סוף זאל שוין נעמען
די פינצטערע נאכט!

ENGLISH TRANSLATION

I see the little stars
Going out one by one.
The night will
Last no longer.
I see the sky
Becoming lighter and brighter.
May the dark night end
Right away!

So, brothers, into the struggle,
Into the struggle so hard!
Na-na-la-la-la.
With strength and with might
Awaken freedom!
May the dark night end
Right away!

I see the marching of
Hundreds of thousands
Of heroic workers,
Former slaves.
I see them carry
The red flag.
They march from the field
To free the world.

Brothers, into the struggle,
Into the struggle so hard!
Na-na-la-la-la.
With strength and with might
Awaken freedom!
May the dark night end
Right away!

חברה, פריילעך! ניט געשוויגן! Friends, rejoice! Don't be silent!

AS SUNG BY MRS. SIEGEL OF THE EMMA LAZARUS GROUP AT FINANCIAL BANK

TRANSLITERATION

Khevre, freylekh! Nit geshvign!
Tra-la-la-la-la-la
Git a zing dem sheynem nign
Tra-la-la-la-la-la

Zingt dos lid fun treyst, nekhome
Tra-la-la-la-la-la
Zingt mit harts un mit neshome
Tra-la-la-la-la-la

Es vet di velt dos lid derhern
Tra-la-la-la-la-la
Veln felker sholem vern
Tra-la-la-la-la-la

Es vet di beyze nakht farshvindn
Tra-la-la-la-la-la
Un di zun vet hel zikh tsindn
Tra-la-la-la-la-la

Un es vet onheybn tsu togn
Tra-la-la-la-la-la
Felker veln zikh mer nit shlogn
Tra-la-la-la-la-la

Sholem-glokn veln klingen
Tra la la la la la
Ir vet ale mit mir zingen
Tra-la-la-la-la-la

ORIGINAL YIDDISH

חברה, פריילעך! ניט געשוויגן!
טרא-לא-לא-לא-לא-לא
גיט אַ זינג דעם שיינעם ניגון!
טרא-לא-לא-לא-לא-לא

זינגט דאָס ליד פֿון טרייסט, נחמה!
טרא-לא-לא-לא-לא-לא
זינגט מיט האַרץ און מיט נשמה!
טרא-לא-לא-לא-לא-לא

עס וועט די וועלט דאָס ליד דערהערן
טרא-לא-לא-לא-לא-לא
וועלן פֿעלקער שלום ווערן
טרא-לא-לא-לא-לא-לא

עס וועט די בייזע נאַכט פֿאַרשווינדן
טרא-לא-לא-לא-לא-לא
און די זון וועט העל זיך צינדן
טרא-לא-לא-לא-לא-לא

און עס וועט אָנהייבן צו טאָגן
טרא-לא-לא-לא-לא-לא
פֿעלקער וועלן זיך מער ניט שלאָגן
טרא-לא-לא-לא-לא-לא

שלום-גלאַקן וועלן קלינגען
טרא-לא-לא-לא-לא-לא
איר וועט אַלע מיט מיר זינגען
טרא-לא-לא-לא-לא-לא

ENGLISH TRANSLATION

Friends, rejoice! Don't be silent!
Tra-la-la-la-la-la
Belt out this beautiful tune!
Tra-la-la-la-la-la

Sing this song of solace, consolation!
Tra-la-la-la-la-la
Sing with heart and soul!
Tra-la-la-la-la-la

When the world catches wind of this song
Tra-la-la-la-la-la
Nations will be reconciliated
Tra-la-la-la-la-la

The rough night will disappear
Tra-la-la-la-la-la
And the sun will light up brightly
Tra-la-la-la-la-la

And day will begin to break
Tra-la-la-la-la-la
Nations will engage in battle no more
Tra-la-la-la-la-la

Bells of peace will ring
Tra-la-la-la-la-la
Along with me you all will sing
Tra-la-la-la-la-la

לכה דודי *from* בואי בשלום
Come in peace *from* Go forth, my beloved

AS SUNG BY YITZCHAK MILSTEIN

TRANSLITERATION

Boyi beshuloym ateres baalu.
Gam berinu ivtsuhulu.
Toykh eyminay am segilu.

Lekhu doydi, lekhu doydi,
Likras kalu, penay shabos malku.

ORIGINAL YIDDISH

בואי בשלום עטרת בעלה.
גם ברנה ובצהלה.
תוך אמוני עם סגולה.

לכה דודי, לכה דודי,
לקראת כלה, פני שבת מלכה.

ENGLISH TRANSLATION

Come in peace, crown of her husband,
Both in song and in rejoicing
Amid the faithful of the select people.

Go forth my beloved, go forth my beloved
Towards the bride, the face of the Sabbath Queen.

דער ווינטער הערשט | Winter reigns

WORDS BY ABRAHAM REISEN

AS SUNG BY MASHA ROSKIES (LEARNED FROM DAVID ROSKIES)

TRANSLITERATION

Der vinter hersht in droysn ersht
Un shney falt on a shir
Nor do in heym iz freylekh, reyn —
On kelt fargesn mir.

Tsindt, kinderlekh, di likhtlekh,
Fargest zey nisht kayn mol.
Gedenkt, gedenkt, fun yener tsayt
Di heldn fun a mol.

Yehudo held, aroys in feld
Di zun fun khashmoynoim.
Du host gezigt un host bazigt
Di sonim, di reshaim.

Un ale yor fun dor tsu dor
Bazingen mir dem giber
Vos hot zayn lebn oysgegebn
Zayne brider.

Un ver es vil tsum dreydlshpil —
Ir veyst dokh di simonim:
A shin iz shlekh, a giml rekht.
Aroys mit mezumonim!

ORIGINAL YIDDISH

דער ווינטער הערשט אין דרויסן ערשט
און שניי פֿאַלט אָן אַ שיעור
נאָר דאָ אין היים איז פֿריילעך, ריין —
אָן קעלט פֿאַרגעסן מיר.

צינדט, קינדערלעך, די ליכטעלעך,
פֿאַרגעסט זיי נישט קיין מאָל.
געדענקט, געדענקט, פֿון יענער צייט
די העלדן פֿון אַ מאָל.

יהודה, העלד, אַרויס אין פֿעלד —
די זון פֿון חשמונאים.
דו האָסט געזיגט און האָסט באַזיגט
די שונאים, די רשעים.

און אַלע יאָר פֿון דור צו דור
באַזינגען מיר דעם גיבור
וואָס האָט זיך לעבן אויסגעגעבן
זיינע ברידער.

און ווער עס וויל צום דריידלשפּיל —
איר ווייסט דאָך די סימנים:
אַ שין איז שלעכט, אַ גימל רעכט.
אַרויס מיט מזומנים!

ENGLISH TRANSLATION

Winter reigns now outside
And snow falls endlessly
but here at home it's joyous and pure
and we forget the cold.

Light the candles, children.
Don't ever forget them.
Remember, recall from that far-off time
The heroes of long ago.

Judah the hero went out into the field,
The son of Hasmoneans
You were victorious, and you defeated
The enemies, the villains.

And every year from generation to generation
in song we praise the hero
Who expended his life
For his brothers.

And whoever wants to join the dreydl game,
You know the symbols:
A *shin* is bad, a *giml* good.
Take out the cash!

אוי, הערט מיך אויס | Oh, hear me out

AS SUNG BY SOLOMON (HARRY) ARY

TRANSLITERATION

Oy, hert mikh oys, mayne libe mentshn.
Oy, hert zikh tsu tsu mayn troyerik lidl.
Ir fregt fun vanet nemt zikh aza tifer veytik
Tsu ot der kleyner, kleyner fidl.

Vel ikh enk zogn, mayne libe mentshn.
Vel ikh enk zogn, zingen ale afn oyer
Az in dem fidl ligt dem klezmers laydn,
Zayn shpiln — zayn veytik, zayn troyer.

ORIGINAL YIDDISH

אוי, הערט מיך אויס, מינע ליבע מענטשן.
אוי, הערט זיך צו צו מײן טרויעריק לידל.
איר פֿרעגט פֿון וואָנעט נעמט זיך אַזאַ טיפֿער ווייטיק
צו אַט דער קליינער, קליינער פֿידל.

וועל איך ענק זאָגן, מינע ליבע מענטשן.
וועל איך ענק זאָגן, זינגען אַלע אויפֿן אויער
אַז אין דעם פֿידל ליגט דעם קלעזמערס לידן,
זיין שפּילן — זיין ווייטיק, זיין טרויער.

ENGLISH TRANSLATION

Oh, hear me out, my dear people.
Oh, listen to my melancholy song.
You ask me how this little fiddle
Comes to hold such deep pain.

So I will tell you, my dear people.
I will tell you, sing it to you by ear
That in this fiddle lies the klezmer's suffering,
His playing: his pain, his sorrow.

וויגליד | Lullabye

AS SUNG BY SOLOMON (HARRY) ARY

TRANSLITERATION

Ay li, ay lyu li
Ay li, ay li, ay lyu li
Af a shteyndelet zits ikh mir
Un a hekele halt ikh mir
Ay li, ay lyu li
Un a hekele halt ikh mir.

S'iz a hak in hant bay mir,
Shnits ikh shtekelekh far dir
Ay li, ay lyu li
Shnits ikh shtekelekh far dir.

Ver es hot nit farzetst keyn kroyt
Iz mayn gortn far im greyt
Ay li, ay lyu li
Iz mayn gortn far im greyt.

S'iz a hak in hant bay mir,
Shnits ikh shtekelekh far dir,
Shnits ikh shtekelekh far dir.

ORIGINAL YIDDISH

אז לי, אז לי לי
אז לי, אז לי, אז לי לי
אויף אַ שטיינדעלע זיץ איך מיר
און אַ העקעלע האַלט איך מיר
אז לי, אז לי לי
און אַ העקעלע האַלט איך מיר.

ס'איז אַ האַק אין האַנט ביי מיר,
שניץ איך שטעקעלעך פֿאַר דיר
אז לי, אז לי לי
שניץ איך שטעקעלעך פֿאַר דיר.

ווער עס האָט ניט פֿאַרזעצט קיין קרויט
איז מיין גאַרטן פֿאַר אים גרייט
אז לי, אז לי לי
איז מיין גאַרטן פֿאַר אים גרייט.

ס'איז אַ האַק אין האַנט ביי מיר,
שניץ איך שטעקעלעך פֿאַר דיר,
שניץ איך שטעקעלעך פֿאַר דיר.

ENGLISH TRANSLATION

Ay li, ay lyu li
Ay li, ay li, ay lyu li
On a stone I sit
Holding a little ax

There is an ax in my hand
And I'm carving little sticks for you

Whoever has not planted cabbage
My garden is ready for him.

There is an ax in my hand
And I'm carving little sticks for you

אוי ער וואָלט זיך אינטערגענעמען

Oh he would have taken it upon himself

AS SUNG BY ROSE COHEN

TRANSLITERATION

Oy, er volt zikh intergenemen
In tsi zayen na-venad
Un zikh tsi valgern bay yenem in shtib
Ober ale si' bay mir keday
Abi nemen zol ikh-a deym vos ikh lib

Oy-a, dem vus ikh lib
Ken ikh shoyen nit nemen
Vuzhe teyg mir mayn leybn oyf der velt
Un az me kimt mir shoyen reyd'n a tsveyt yingele
S'vet er mir mayn sheyenkeyt farshtelt

Mayn mame tit mir zugn
Az ikh zol im gikh fargesen
Zi meynt zi mir mit dermit a giter fraynd
In az me geyt up tsveyt yur mit a yingele
Azoy zhe ken men zugn az me hot im faynt

Oy, vinter in di shneyen
Mir fleygn beyde geyen
In a kil vintele tit veyen oyf im
In atsind az mir bagegn (stritshayen) zikh beyde
Baglayt vi di kenst zikh nisht mit mir.

ORIGINAL YIDDISH

אוי, ער וואָלט זיך אונטערגענעמען
און צו זיין אַ נע-ונד
און זיך צו וואָלגערן ביי יענעם איך שטוב
אַבער אלע ס'איז ביי מיר כדי
אבי נעמען זאָל איך דעם וואָס איך ליב

אוי, דעם וואָס איך ליב
קען איך שוין ניט נעמען
וואָס זשע טויג מיר מיין לעבן אויף דער וועלט
און אַז מע קומט מיר שוין רעדן אַ צווייט יינגעלע
ס'וועט ער מיר מיין שיינקייט פֿאַרשטעלט.

מיין מאַמע טוט מיר זאָגן
אַז איך זאָל אים גיך פֿאַרגעסן
זי מיינט זי מיר מיט דערמיט אַ גוטער פֿרײַנד
און אַז מע גייט אָפּ צוויי יאָר מיט א יינגעלע
אַזוי זשע קען מען זאָגן אַז מע האָט אים פֿינט

אוי ווינטער אין די שנייען
מיר פֿלעגן ביידע גייען
און אַ קיל ווינטעלע טוט ווייען אויף אים
און אַצינד אַז מיר באַגעגן (סטריטשאַיען) זיך ביידע
באַגלייט ווי דו קענסט זיך ניט מיט מיר.

ENGLISH TRANSLATION

Oh he would have taken it upon himself
And be without a home,
And to wander in their house
But it's all worth it to me,
As long as I should have the one that I love.

Oy, the one that I love,
I already can't have
What's my life in this world worth to me?
And as they speak already to me
about a second young man,
He will hide my beauty.

My mother says
That I should forget him quickly
By that she means to be a good friend to me.
And that once one courts a youth for two years
One can say that one hates him.

Oh, in the winter in the snow,
We both used to go,
And a cold breeze blew on him,
And now when we meet each other,
You pretend you don't know me.

בראש השנה יכתבון

On Rosh Hashana it will be inscribed

AS SUNG BY ROSE COHEN

TRANSLITERATION

[Refrain from High Holy Day liturgy]

Oy, ikh hob gevart in gevart
Oyf der nuvnter tsayt
Un ikh hob gemeynt s'i'nuvnt
Un tsum sof i'gor vayt

Kh'hob gevart un gevart
Un ikh halt shoy'n derbay
Un s'i'gevern a kind
Un tsvey un dray.

Oy, mayne dray libe kinderlekh,
Vi di likhtike shtern,
Iber aykh tu ikh zikh bavashn
Mit mayne trenn.

Mayne dray libe kinderlekh,
Kh'tu zikh mit aykh tsu barotn:
Tsi zol ikh mikh getn
Mit ayer tatn?

[Refrain]

ORIGINAL YIDDISH

[Refrain from High Holy Day liturgy]

אוי, איך האָב געוואַרט און געוואַרט
אויף נאַוונטער צייט
און איך האָב געמיינט ס'אי'נאַוונט
און צום סוף א'גאָר ווייט.

כ'האָב געוואַרט און געוואַרט
און איך האַלט שוין דערביי
און ס'אי'געוואָרן אַ קינד
און צוויי און דריי.

אוי, מיינע דריי ליבע קינדערלעך,
ווי די ליכטיקע שטערן,
איבער אייך טו איך זיך באַוואַשן
מיט מיינע טרען.

מיינע דריי ליבע קינדערלעך,
כ'טו זיך מיט אייך צו באַראַטן:
צי זאָל איך מיך גטן
מיט אַייערע טאַטן?

בראש השנה יכתבון...

ENGLISH TRANSLATION

[Refrain from High Holy Day liturgy]

On Rosh Hashana it will be inscribed
And on the Fast Day of Atonement
[Yom Kippur] it will be sealed
How many shall pass
And how many shall be created.

Oh, I waited and waited
For the near future
And I thought it was near
In the end it was far off.

I waited and waited,
Until this point
And then there was a child
And two and three.

Oh, my three dear children
Like shining stars,
Over you
I am awash in tears.

My three dear children,
I'm consulting with you:
Should I divorce
Your father?

On Rosh Hashana it is written...

קום, לאָמיר ביידע אַ ליבע שפּילן Come, let's fulfill our love

AS SUNG BY SOLOMON (HARRY) ARY

TRANSLITERATION

Kum, lomir beyde a libe shpiln.
Mir zenen beyde a glaykhe por.
Shvern shver ikh dir baym sher-un-ayzn
Az vartn vel ikh af dir tsvey-dray yor.

Tsvey-dray yor vel ikh af dir vartn
Un afile finf iz dokh oykh keday.
Gelt in polk arayn vel ikh dir shikh
Un mutshen vel ikh zikh bay shnayderay.

Bay shnayderay vel ikh zikh mutshen
Un lebn vel ikh in groys noyt.
Iz ven du vest fun dayn sluzhbe kumen
Zolstu nit zogn ikh bin an alte moyd.

Der poyezd, mamenyu, iz avekgefloygn,
Oyf der platforme mir gelozn shteyn.
Ven ikh dermon zikh on mayn tayer lebn,
Azoy nemt mikh on, oy vey, a groys geveygn.

ORIGINAL YIDDISH

קום, לאָמיר ביידע אַ ליבע שפּילן.
מיר זענען ביידע אַ גלעכע פּאַר.
שווערן שווער איך דיר בשם שער-און-אייזן
אַז וואַרטן וועל איך אויף דיר צוויי-דריי יאָר.

צוויי-דריי יאָר וועל איך אויף דיר וואַרטן
און אַפּילו פּינף איז דאָך אויך בדאָי.
געלט אין פּאָלק אַרײַן וועל איך דיר שיקן
און מוטשען וועל איך זיך ביי שנײַדערײַ.

ביי שנײַדערײַ וועל איך זיך מוטשען
און לעבן וועל איך אין גרויס נױט.
איז ווען דו וועסט פֿון דיין סלוזשבע קומען,
זאָלסטו ניט זאָגן איך בין אַן אַלטע מױד.

דער פּאַיעזד, מאַמעניו, איז אַוועקגעפֿלויגן,
אויף דער פּלאַטפֿאָרמע מיר געלאָזן שטיין.
ווען איך דערמאָן זיך אַן מיין טײַער לעבן,
אַזוי נעמט מיך אַן, אוי וײַ, אַ גרויס געוויין.

ENGLISH TRANSLATION

Come, let's fulfill our love,
Together, we are a matched pair,
I swear to you upon my sewing tools
That I will wait for you two or three years.

I'll wait for you two or three years,
Even five would be worth it.
I'll send money to you at your regiment.
I'll work away at sewing.

I'll work away at sewing
And I'll live in great need.
So when you come back from your service
Don't you say I'm an old maid.

The train, mama, sped away,
And left me standing on the platform.
When I think of my sweetheart
I am overtaken by bitter tears.

געוואָלד! ווו נעמט מען...? Help! Where does one get...?

AS SUNG BY SOLOMON (HARRY) ARY

TRANSLITERATION

Gevald! Vu nemt men, vu nemt men
Mel af tsu makhn di varnishkes?
Kh'hob tsibele un zalts,
Fefer un hob shmalt,
Nor kh'hob keyn mel tsu makhn di varnishkes.
Ti-di-di-di-dom...

Gevald! Vu nemt men, vu nemt men
Holts af tsu kokhn di varnishkes?
Kh'hob tsibele un zalts,
Kh'hob mel un hob shmalt,
Nor kh'hob keyn holts tsu kokhn di varnishkes.
Ti-di-di-di-dom...

Gevald, gevald! Oy, vu nemt men, oy, vu nemt men
A khosn mit vemen tsu esn di varnishkes?
Kh'hob tsibele un zalts,
Kh'hob mel un kh'hob holts
Nor kh'hob nit mit vemen tsu esn di varnishkes.
Ti-di-di-di-dom...

ORIGINAL YIDDISH

געוואָלד! ווו נעמט מען, ווו נעמט מען
מעל אויף צו מאַכן די וואַרנישקעס?
כ'האָב ציבעלע און זאַלץ,
פֿעפֿער און האָב שמאַלץ,
נאָר כ'האָב קיין מעל צו מאַכן די וואַרנישקעס.
טי-די-די-די-דאָם...

געוואָלד! ווו נעמט מען, ווו נעמט מען
האַלץ אויף צו קאָכן די וואַרנישקעס?
כ'האָב ציבעלע און זאַלץ,
כ'האָב מעל און האָב שמאַלץ,
נאָר כ'האָב קיין האַלץ צו קאָכן די וואַרנישקעס.
טי-די-די-די-דאָם...

געוואָלד, געוואָלד! אוי, ווו נעמט מען, אוי, ווו נעמט מען
אַ חתן מיט וועמען צו עסן די וואַרנישקעס?
כ'האָב ציבעלע און זאַלץ,
כ'האָב מעל און כ'האָב האַלץ
נאָר כ'האָב ניט מיט וועמען צו עסן די וואַרנישקעס.
טי-די-די-די-דאָם...

ENGLISH TRANSLATION

Help! Where does one get, where does one get
Flour to make varnishkes?
I have onion and salt,
Pepper and fat,
But I don't have flour to make the varnishkes.

Help! Where does one get, where does one get
Wood for cooking the varnishkes?
I have onion and salt,
I have flour and fat,
But I haven't any wood for cooking the varnishkes.

Help, help! Oh, where does one get, oh, where does one get
A fiancé with whom to eat the varnishkes?
I have onion and salt,
I have flour and I have wood
But I haven't anybody with whom to eat the varnishkes.

רבנו-של-עולם | Master of the Universe

AS SUNG BY JACOB PLISKIN

TRANSLITERATION

Reboyne-sheloylem,
Gutinker foter du!
Vi lang vel ikh laydn
Kh'ken dokh nit shvaygn do.
Ikh muz zikh baklogn
Un muz dir zogn, ay,
Az dayn veltl di sheyne
Iz nisht azoy ay-ay-ay.

Ikh arbet un arbet.
Kh'hob kom a shtikl broyt.
Groys iz der dales
Un greser iz nokh der noyt
Un ikh dawn dokh teglekh.
Un vi iz dos meglekh, ay,
Az du host mir nisht in zinen
Un ikh ken dir nisht gefinen? Ay!

Di negidim gegebn
Hostu gor on a tsol.
Zey varfn a beyndl
Tsu mir oykh a mol.
Nedoves zey shenken,
Dos makht mir denken, ay,
Az dir ken men koyfn
Of aza oyfn, ay!

ORIGINAL YIDDISH

רבנו-של-עולם,
גוטינקער פֿאָטער דו!
ווי לאַנג וועל איך לײַדן
כ'קען דאָך נישט שוויגן דאָ.
איך מוז זיך באַקלאַגן
און מוז דיר זאָגן, אײ,
אַז דײַן װעלטל די שײַנע
איז נישט אַזױ אײ-אײ-אײ.

איך אַרבעט און אַרבעט.
כ'האַב קאַם אַ שטיקל ברויט.
גרויס איז דער דלות
און גרעסער איז נאָך דער נויט
און איך דאַוון דאָך טעגלעך.
און ווי איז דאָס מעגלעך, אײ,
אַז דו האַסט מיר נישט אין זינען
און איך קען דיר נישט געפֿינען? אײ!

די נגידימ געגעבן
האַסטו גאַר אַן אַ צאַל.
זיי וואַרפֿן אַ ביינדל
צו מיר אויך אַ מאָל.
נדבות זיי שענקען,
דאָס מאַכט מיר דענקען, אײ,
אַז דיר קען מען קויפֿן
אויף אַזאַ אופֿן, אײ!

ENGLISH TRANSLATION

Master of the Universe,
Good Father that You are!
How long shall I suffer?
I can't remain silent here.
I must complain
I must tell you, ay,
That your beautiful little world
Is not so great.

I work and work.
I barely have a piece of bread.
The poverty is great
And the need is yet greater
And I pray every day, you know.
How is it possible
That you don't have me in mind
And I cannot find you?

To the very wealthy
You have given without limit.
They throw a little bone
To me too once in a while.
They give handouts,
That makes me think
That You can be thought
In this way.

פסח-ליד | Passover Song

AS SUNG BY KHANE YOKHEVET GREENBERG

TRANSLITERATION

Di ershte nakht
Peysekh tsum seyder
Iz yeder yidele freylekh, fray,
S'iz oysgeputst yeder vinkl fun kheyder
Un der tish iz badekt mit keylim gor nay.
Der balebos zitst zikh bafrayt
Un halt dos kind bay der zayt
Un freyt zikh mit zayn hoyzgezind gor on a shir.
Dos kind iz nit foyl
Un efnt dos moyl
Un zogt: — Tate, kh'vel dir fregn, oy, kashes fir.

Mir zaynen ale gots kinder.
Mir zitsn ale bay dem seyder.
Got hot farputst a velt mit groys vunder.
Un kashes fregn mir dir yeder:
Far vos ale felker geyt imer gut
Nor undz yidelekh bistu got nit mehane.
Biz vi lang vet men fargisn yidish blut?
Derum fregn mir dir, tatenyu,
Oy, ma nishtane? La-la-la...

Dem zeydn Avrom hot men
Gestemplt mit a zigl
Az zayne kinder zoln laydn
Goles Mitsraim gor.
Zey hobn gearbet mit leym un mit tsiql.
S'hot gedoyert fir hundred mit tsen yor.
Goles Mitsraim gelitn
Goles Bovl gemitn —
Mir hobn shoy'n gehaltn bay undzer tsvek.
Ober hayntiker goles doyert azoy fil yorn.
Mir zaynen shoy'n tsu shand un tsu shpot.
Dos iz nokh gor nisht keyn ek.

Umetum iz der yid tselozt.
Men tut im nor arumyogn.
Far dem mindstn krist iz er tselozt.
Me tut im hargenen un shlogn.
Oy, der krist, er hot a mitl
Vos mir yidelekh zaynen im mekane:
Far dem mindstn krist darf men heybn di hitl.
Derum fregn mir dir, tatenyu,
Oy, ma nishtane? La-la-la...

ORIGINAL YIDDISH

די ערשטע נאכט
פסח צום סדר
איז יעדער יידעלע פריילעך, פריי.
ס'איז אויסגעפוצט יעדער ווינקל פון חדר
און דער טיש איז באדעקט מיט כליים גאר ניש.
דער בעל-הבית זיצט זיך באפרייט
און האלט דאס קינד ביי דער זייט
און פרייט זיך מיט זיין הויזגעזינד גאר און א שיעור.
דאס קינד איז ניט פויל
און עפנט דאס מויל
און זאגט: — טאטע, כוועל דיר פֿרעגן, אוי, קשיות פֿיר.

מיר זיינען אלע גאטס קינדער.
מיר זיצן אלע ביי דעם סדר.
גאט האט פֿארפּוצט אַ וועלט מיט גרויס ווונדער.
און קשיות פֿרעגן מיר דיר יעדער:
פֿאַר וואָס אלע פֿעלקער גייט אימער גוט
נאָר אונדז יידעלעך ביסטו גאָר ניט מהנה.
ביז ווי לאַנג וועט מען פֿאַרגיסן יידיש בלוט?
דערום פֿרעגן מיר דיר, טאַטעניו,
אוי, מה נשתנה? לאַ-לאַ-לאַ...

דעם זיידן אַברהם האָט מען
געסטעמפלט מיט אַ זיגל
אַז זיינע קינדער זאָלן לידן
גלות מצרים גאָר.
זיי האָבן געאַרבעט מיט ליים און מיט ציגל.
ס'האָט געדויערט פֿיר הונדערט מיט צען יאָר.
גלות מצרים געליטן,
גלות בבל געמיטן —
מיר האָבן שוין געהאַלטן ביי אונדזער צוועק.
אַבער היינטיקער גלות דויערט אַזוי פֿיל יאָרן.
מיר זיינען שוין צו שאַנד און צו שפּאַט.
דאָס איז נאָך גאָר נישט קיין עק.

אומעטום איז דער ייד צעלאָזט.
מען טוט אים נאָר אַרומיאָגן.
פֿאַר דעם מינדסטן קריסט איז ער צעלאָזט.
מען טוט אים הרגענען און שלאָגן.
אוי, דער קריסט, ער האָט אַ מיטל
וואָס מיר יידעלעך זיינען אים מקנא:
פֿאַר דעם מינדסטן קריסט דאַרף מען הייבן די היטל.
דערום פֿרעגן מיר דיר, טאַטעניו,
אוי, מה נשתנה? לאַ-לאַ-לאַ...

Lomir zen undzer lage bay yetstiker tsayt
 Bay telegramen un bay banen
 Vu yidn gibn a sakh gelt tsu fardinien:
 Tovarne pasazhirn,
 Markes, papirn —
 Do gibn yidn masn tsu fardinien
 Ober kh'kuk zikh nor tsu
 Gut in zinen
 Tsi es meg zikh a yidisher konduktor gefinen.

Fun ale gute gesheftn traybt
 Men dem yidn avek.
 Men zogt im shteyn fun der vaytn.
 — Du bist a yid. Dos iz dayn flek.
 Vi kumtsu gor tsvishn laytn?
 Ober tsu farhitn im dos land —
 Dan bin ikh mir fun di mentshn zayne —
 Nemt men yidish blut un men makht a taykh.
 Derum fregn mir dir, tatenyu,
 Oy, ma nishtane? La-la-la...

Az ikh fal arayn in siv gevant,
 Dan muz ikh mir lernien shtrayt.
 Tsu farhitn im dos land
 Bin ikh mir glaykh mit ale layt.

A yid az er dint iz er a layt.
 Er meg zikh voynen in Tif Rasey.
 Ober az me lozt im arays
 Iz er shoyen tselozt.
 Men zogt im: — Zdyes nyelzya zhit yevrey!

Ober tsu farhitn im dos land —
 Dan bin ikh mir fun di mentshn zayne —
 Nemt men yidish blut un men makht a taykh.
 Derum fregn mir dir, tatenyu,
 Oy, ma nishtane? La-la-la...

לאָמיר זען אונדזער לאָגע ביי יעצטיקער צייט
 ביי טעלעגראַמען און ביי באַנען
 וווּ יידן גיבן אַ סך געלט צו פֿאַרדינען:
 טאַוואַרנע פּאַסאַזשירן,
 מאַרקעס, פּאַפּירן —
 דאָ גיבן יידן מאַסן צו פֿאַרדינען
 אָבער כ'קוק זיך נאָר צו
 גוט אין זינען
 צי עס מעג זיך אַ ייִדישער קאָנדוקטאָר געפֿינען.

פֿון אַלע גוטע געשעפטן טרייבט
 מען דעם יידן אַוועק.
 מע זאָגט אים שטיין פֿון דער ווייטן.
 — דו ביסט אַ ייד. דאָס איז דיין פֿלעק.
 ווי קומסטו גאָר צווישן ליטן?
 אָבער צו פֿאַרהיטן אים דאָס לאַנד —
 דאָן בין איך מיר פֿון די מענטשן זינע —
 נעמט מען ייִדיש בלוט און מען מאַכט אַ טייך.
 דערום פֿרעגן מיר דיר, טאַטעניו,
 אוי, מה נשתנה? לאַ-לאַ-לאַ...

אַז איך פֿאַל אַרײַן אין סיוו געוואַנט,
 דאָן מוז איך מיר לערנען שטרייט.
 צו פֿאַרהיטן אים דאָס לאַנד
 בין איך מיר גלייך מיט אַלע ליט.

אַ ייד אַז ער דינט איז ער אַ ליט.
 ער מעג זיך וווינען אין טיף ראַסיי.
 אָבער אַז מע לאָזט אים אַרויס
 איז ער שוין צעלאָזט.
 מען זאָגט אים: — זדיעס נייעלזיאַ זשיט יעוורי!

אָבער צו פֿאַרהיטן אים דאָס לאַנד —
 דאָן בין איך מיר פֿון די מענטשן זינע —
 נעמט מען ייִדיש בלוט און מען מאַכט אַ טייך.
 דערום פֿרעגן מיר דיר, טאַטעניו,
 אוי, מה נשתנה? לאַ-לאַ-לאַ...

ENGLISH TRANSLATION

On the first night
Of Passover at the seder
Every Jew is happy and free.
Every corner of the room is decorated
And the table is covered with brand
new dishes and utensils.
The head of the house sits liberated
and holds his child at his side
And rejoices boundlessly in his family.
The child doesn't hold back
And opens his mouth
And says, "Father, I will ask you four questions."

We are all God's children.
We all sit at the seder.
God has adorned the world with great wonders.
And each of us asks these questions:
Why all nations always have it good
But us, Jews,
You have not granted this pleasure.
How much longer will Jewish blood be spilled?
Hence we ask you, dear father,
Why is this night different? La-la-la...

Grandfather Abraham was stamped with the seal
That his children would one day suffer
Exile in Egypt.
They worked with clay and with bricks
It lasted four hundred and ten years.
They suffered Egypt,
Avoided Babylon —
We were close to our goal.
But the present exile is lasting so many years
We are now a disgrace.
This isn't even the end yet.

The Jew is demoralized everywhere.
He is constantly chased around.
He is debased in the face of the lowliest Christian
He is kicked and beaten.
But the Christian has a way
That we Jews envy:
To the lowliest Christian one tips one's hat
Hence we ask you, dear father,
Why is this night different? La-la-la...

Let's see the situation in the current era
Of telegrams and trains
On which Jews spend much money:
Mercantile passengers, stamps, papers —
Here Jews provide masses of people a living
But I take a good look
and mull it over.
Is there a Jewish conductor to be found?

The Jew is driven away from all
the good businesses.
They tell him to keep his distance.
"You are a Jew. That is your stain.
How dare you mingle with gentiles?"
But to protect his country —
Then I count among his people —
They take Jewish blood and make a river.
Hence we ask you, dear father,
Why is this night different? La-la-la...

When I find myself in ashen gray cloth
[the uniform of the Czarist army]
That is when I'm required to learn to fight in war.
For protecting his country
I am equal to all other people.

A Jew, when he serves in the army,
is considered a full person.
He is allowed to reside in the Russian heartland.
But when they release him,
he is immediately demoralized.
He is told, "Jews are forbidden to reside here!"
But to protect his country —
Then I count among his people —
They take Jewish blood and make a river.
Hence we ask you, dear father,
Why is this night different? La-la-la...

"The I-do" | דעם „הרי-את"

AS SUNG BY SRUEL SHOKHET AND MARIAM NIRENBERG

TRANSLITERATION

A kleyn kind bin ikh geven,
hob ikh in zamd geshpilt
Fun keyn tsorens dan hob ikh nit gevust
Kh'hob geleybt gliklekh fayn,
fargenign hob ikh gehat.
Kh'hob azoy fil nit gelitn,
kh'hob gezugt dem harey-at.

Ikh bin nor gevorn finef yor,
hot'n mir opgegibn in kheyder
Dem ershtn patsh fun rebn, oy,
hob ikh im derkent.
Kh'hob geleybt gliklekh fayn,
fargenign hob ikh gehat.
Kh'hob azoy fil nit gelitn,
kh'hob gezugt dem harey-at.

Ay-dam-ay-dam...

Kh'bin nor gevorn draytsn yor,
bin ikh gevorn balmitsve
Ikh hob gearbeyt shver,
kh'zol nisht onkumen tsu keyn kitsve.
Kh'hob geleybt gliklekh fayn,
fargenign hob ikh gehat.
Kh'hob azoy fil nit gelitn,
kh'hob gezugt dem harey-at.

Di fintstere akhtsn yor zenen mir ongekumen.
Far a zelner gor hot'n mir tsugenumen.
Bay Nikolay dem tsveytn bin ikh gevezn a soldat
Kh'hob azoy fil nit gelitn,
kh'hob gezugt dem harey-at.

Ay-dam-ay-dam...

Ikh hob mikh oysgedint mit nakhes un mit glik.
Ikh for shoy'n aheym, aheym, aheym tsurik.
Ikh bin aheym gekumen mit nakhes un mit freyde.
A shlak a shatkh'n hot ongetrogn un hot mir
mayn kop fardreyt.

ORIGINAL YIDDISH

א קליין קינד בין איך געווען,
האָב איך אין זאַמד געשפּילט.
פֿון קיין צרות דאַן האָב איך ניט געוואָסט.
כ'האָב געלעבט גליקלעך פֿיין,
פֿאַרגעניגן האָב איך געהאַט.
כ'האָב אַזוי פֿיל ניט געליטן,
כ'האָב געזאָגט דעם „הרי-את".

איך בין נאָר געוואָרן פֿינעף יאָר,
האַט'ן מיר אָפּגעגיבן אין חדר.
דעם ערשטן פֿאַטש פֿון רבין, אוי,
האָב איך אים דערקענט.
כ'האָב געלעבט גליקלעך פֿיין,
פֿאַרגעניגן האָב איך געהאַט.
כ'האָב אַזוי פֿיל ניט געליטן,
כ'האָב געזאָגט דעם „הרי-את".

אַי-דאַם-אַי-דאַם...

כ'בין נאָר געוואָרן דרייצן יאָר,
בין איך געוואָרן בעל-מיצווה.
איך האָב געאַרבעט שווער,
כ'זאָל נישט אָנקומען צו קיין קיצבה.
כ'האָב געלעבט גליקלעך פֿיין,
פֿאַרגעניגן האָב איך געהאַט.
כ'האָב אַזוי פֿיל ניט געליטן,
כ'האָב געזאָגט דעם „הרי-את".

די פֿינצטערע אַכצן יאָר זענען מיר אָנגעקומען.
פֿאַר אַ זעלנער גאָר האָט'ן מיר צוגענומען.
ביי ניקאָלע דעם צווייטן בין איך געוועזן אַ סאַלדאַט
כ'האָב אַזוי פֿיל ניט געליטן,
כ'האָב געזאָגט דעם „הרי-את".

אַי-דאַם-אַי-דאַם...

איך האָט מיך אויסגידניט מיט נחת און מיט גליק.
איך פֿאַר שוין אַהיים, אַהיים, אַהיים צוריק.
איך בין אַהיים געקומען מיט נחת און מיט פֿרייד.
אַ שלאַק אַ שדכן האָט אָנגעטראָגן און האָט מיר
מײן קאָפּ פֿאַרדרייט.

Ikh hob geshribn tnoim,
ikh hob geshtelt a khupe.
Of ale mayne sonim gezogt aza klipe
Kom hot ir, brider, khasene,
zent ir erger vi geshmadt.
Kh'hob azoy fil nit gelitn,
kh'hob gezugt dem harey-at.

Ay-dam-ay-dam...

איך האָב געשריבן תּנאים, איך
האָב געשטעלט אַ חופּה.
אויף אַלע מינע שונאים געזאָגט אַזאָ קליפּה.
קאָם האָט איר, ברידער, חסונה,
זענט איר ערגער ווי געשמאַדט.
כ'האָב אַזוי פֿיל ניט געליטן,
כ'האָב געזאָגט דעם „הרי-אַתּ“.

אַי-דאַם-אַי-דאַם...

ENGLISH TRANSLATION

I was a little kid, I played in the sand,
I didn't know of any troubles then.
I lived jolly well and had fun.
But nothing has made me suffer as much as saying "I do."

As soon as I was five years old, they dropped me off in kheyder.
From the teacher's first smack, I figured him out.
I lived jolly well and had fun.
But nothing has made me suffer as much as saying "I do."

Ay-dam-ay-dam...

As soon as I was thirteen, I became bar-mitzvah.
I worked hard so as not to rely on handouts.
I lived jolly well and had fun.
But nothing has made me suffer as much as saying "I do."

I reached my miserable eighteenth year
And, mind you, I was drafted into the army.
I was a soldier for Nicholas II.
But nothing has made me suffer as much as saying "I do."

Ay-dam-ay-dam...

I proudly and happily completed my service.
Now I'm on my way back home, home home!
I came home with pride and with joy.
A matchmaker brought on a shrew who screwed up my mind.

I got engaged and then got married.
A witch like her upon all my enemies!
Brothers, moments into marriage and you're worse off than if you'd left Judaism.
Nothing has made me suffer as much as saying "I do."

Ay-dam-ay-dam...

מאַמע מײַנע, מאַמע פֿײַנע Mother of mine, mother fine

AS SUNG BY TSIVYE SERLIN OR ESTHER ROSOFKY

TRANSLITERATION

Mame mayne, mame fayne,
Tsind mir shoyon on a likht
Un tu oysleshn dem helishn fayer
Un gib mir shoyon vemen ikh vil.

Vemen du vilst ken ikh dir nisht gebn
Vayl er darf nokh tsum priziv shteyn.
Az er vet besholem dem priziv iberkumen,
Dan vet er dayner zayn.

Mame mayne, mame fayne,
Mit keyn raykhtum zolst zikh nit shtoltsirn
Vayl ikh hob gezen fil raykhere far dir —
Tsu betlbroyt zenen zey gekumen.

Tokhter mayne, tokhter fayne,
Nem shoyon vemen du vilst!
Az du kenst sheltn dayn eygene mame,
To gey shoyon vu du vilst!

Yankl mayner, Yankl fayner,
Ikh hob shoyon mit mayn mamen geredt.
To lomir nemen di gelt mit di zakhn
Un lomir keyn Orshe avek.

In Orshe gekumen, khasene gehat,
Kh'hob gezen fun orem biz raykh:
Az ikh hob in Rusland aza raykhn tatn —
A stolyer hob ikh far a man.

A brivele geshribn tsum tatn aheym:
— Oy, tate, mir iz shlekht.
A entfer gekumen: — Oy, tokhterl mayne,
Du host zikh aleyn geshekht.

ORIGINAL YIDDISH

מאַמע מײַנע, מאַמע פֿײַנע,
צינד מיר שוין אָן אַ ליכט
און טו אויסלעשן דעם העלישן פֿײַער
און גיב מיר שוין וועמען איך וויל.

וועמען דו ווילסט קען איך דיר נישט געבן
וויל ער דאַרף נאָך צום פּריזיוו שטיין.
אַז ער וועט בשלום דעם פּריזיוו איבערקומען,
דאַן וועט ער דײַנער זײַן.

מאַמע מײַנע, מאַמע פֿײַנע,
מיט קײן רײכטום זאַלסט זײך ניט שטאַלצירן
וויל איך האָב געזען פֿיל רײכערע פֿאַר דיר —
צו בעטלברױט זענען זײ געקומען.

טאַכטער מײַנע, טאַכטער פֿײַנע,
נעם שוין וועמען דו ווילסט!
אַז דו קענסט שעלטן דײן אײגענע מאַמע,
טאַ גײ שוין וווּ דו ווילסט!

יאַנקל מײַנער, יאַנקל פֿײַנער,
איך האָב שוין מיט מײן מאַמען גערעדט.
טאַ לאַמיר נעמען די געלט מיט די זאַכן
און לאַמיר קײן אַרשע אַוועק.

אין אַרשע געקומען, חתונה געהאַט,
כ׳האַב געזען פֿון אַרעם ביז רײך:
אַז איך האָב אין רוסלאַנד אַזאַ רײכן טאַטן —
אַ סטאַלירער האָב איך פֿאַר אַ מאַן.

אַ ברײוועלע געשריבן צום טאַטן אַהײם:
— אוי, טאַטע, מיר איז שלעכט.
אַ ענטפֿער געקומען: — אוי, טאַכטערל מײַנע,
דו האַסט זײך אַלײן געשעכט.

ENGLISH TRANSLATION

Mother of mine, mother fine,
Light me a candle now
And put out the burning fire
And give me the one I want.

I cannot give you the one you want
For he is yet to be conscripted.
If he safely returns from the army,
Then he will be yours.

Mother of mine, mother fine,
Don't be haughty over your wealth
For I've seen far wealthier than you —
They ended up begging for bread.

Daughter of mine, daughter fine,
Marry whomever you want!
If you are capable of cursing your own mother,
Then go wherever you want!

Yankl of mine, Yankl fine,
I've spoken with my mother.
So let's take our money and clothes
And let's go to Orshe.

Arrived in Orshe, got married,
Saw poverty versus wealth:
That I have such a wealthy father in Russia
While I have married a carpenter.

Wrote a note home to father,
"Oh, daddy, I'm in a bad way."
An answer arrived, "Oh, my dear daughter,
You've slit your own throat."

וויאַ, וויאַ, פֿערדעלעך! Giddy-up, horsies!

AS SUNG BY SHOLOM WALETZKY

TRANSLITERATION

Aroysgeform in a nayinker boyd
Mit ferdelekh fir in der breyt.
A khoyshekh, a vyoge, men zet nit di velt.
Es iz farshneyet der veg.
Vyo, vyo, ferdelekh! Vyo, vyo, odlerlekh!
Hekher di kepelekh heybt oyf!
Firt di parshoyndelexh, treshtshet di beyndelexh!
Vyo! Az geyn zol a royxh.

Eyner zogt: Reb yidl, fort gikh!
Ikh darf tsu dem gunt-yidn.
Der tsveyter zogt: Pamelekh! Zet vi ir fort!
Oy! Mayne meridn!
Vyo, vyo, ferdelekh! Vyo, vyo, odlerlekh!
Vos art aykh vos zey redn, di layt?!
Firt di parshoyndelexh, treshtshet di beyndelexh!
Vyo! A kretshme nit vayt.

Gekumen in kretshme nokh halber nakht.
Es shteyt zikh a daytsh bay mayn boyd.
A yid, a bal-khezhbm, an ayzerner kop —
Gemakht a lekhayem biz tog.
Vyo, vyo, daytshel! Vyo, vyo, kretshmele!
Hobn zolt ir mir lange yor!
Git mir a koysele! Hot er a groysele...
Vyo! Git mir nokh a por!

Getrunken a koyse, eyne un nokh...
Es shteyt un es freyt zikh mayn daytsh.
Fartrunken di ferdlekh, fartrunken di boyd —
Gekumen aheym mit a baytsh.
Oy, oy, vaybele! Oy, oy, taybele!
Keyn groshn af shabes nito.
Sha-sha-sha, veyn zhe nit. Sha-sha-sha,
klog zhe nit.
Vyo! A got in himl iz do!

ORIGINAL YIDDISH

ארויסגעפֿארן אין אַ נײַנקער בויד
מיט פֿערדעלעך פֿיר אין דער ברייט.
אַ חושך, אַ וויאַגע, מען זעט ניט די וועלט.
עס איז פֿאַרשנייעט דער וועג.
וויאַ, וויאַ, פֿערדעלעך! וויאַ, אַדלערלעך!
העכער די קעפּעלעך הייבט אויף!
פֿירט די פֿאַרשוינדעלעך, טרעשטשעט די ביינדעלעך!
וויאַ! אַז גיין זאָל אַ רויך.

איינער זאָגט: רב יידל, פֿאַרט גיך!
איך דאַרף צו דעם גוטן-יידן.
דער צווייטער זאָגט: פֿאַמעלעך! זעט ווי איר פֿאַרט!
אוי! מײַנע מערידן!
וויאַ, וויאַ, פֿערדעלעך! וויאַ, אַדלערלעך!
וואָס אַרט אײַך וואָס זיי רעדן, די לײַט?!
פֿירט די פֿאַרשוינדעלעך, טרעשטשעט די ביינדעלעך!
וויאַ! אַ קרעטשמע ניט ווייט.

געקומען אין קרעטשמע נאָך האַלבער נאַכט.
עס שטייט זיך אַ דײַטש בײַ מײַן בויד.
אַ ייד, אַ בעל-חשבון, אַן אײַזערנער קאָפּ —
געמאַכט אַ לחיים ביז טאָג.
וויאַ, וויאַ, דײַטשעלע! וויאַ, וויאַ, קרעטשמעלע!
האַבן זאָלט איר מיר לאַנגע יאָר!
גיט מיר אַ כּוסעלע! האָט ער אַ גרויסעלע...
וויאַ! גיט מיר נאָך אַ פֿאַר!

געטרונקען אַ כּוסע, אײַנע און נאָך...
עס שטייט און עס פֿרייט זיך מײַן דײַטש.
פֿאַרטרונקען די פֿערדלעך, פֿאַרטרונקען די בויד —
געקומען אַהיים מיט אַ בײַטש.
אוי, אוי, ווייבעלע! אוי, אוי, טײַבעלע!
קיין גראַשן אויף שבת ניטאַ.
שאַ-שאַ-שאַ, וויין זשע ניט. שאַ-שאַ-שאַ,
קלאָג זשע ניט.
וויאַ! אַ גאָט אין הימל איז דאָ!

ENGLISH TRANSLATION

I went out in a beautiful new coach
With four horses abreast.
It was dark as a plague, couldn't see a thing.
The road was completely snowed over.
Giddy-up, horsies! Giddy-up, my eagles!
Keep your heads up even higher!
Haul the passengers! Rattle their bones!
Giddy-up! Fast enough to catch on fire!

One passenger says: Mister, speed it up!
I have to get to the Rebbe!
Another says: Slow down! Watch where you're going!
Ohhh, my hemorrhoids!
Giddy-up, horsies! Giddy-up, my eagles!
Don't let what people are saying bother you!
Haul the passengers! Rattle their bones!
Giddy-up! There's a tavern not far.

We reached the tavern after midnight.
A fancy man stood by my coach.
A man with a good head for figures, a mind like a steel trap —
He poured drinks until daybreak.
Giddy-up, fancy man! Giddy-up, tavern!
Long may you live!
Give me a little drink! And he serves up a big little-drink.
Giddy-up! Let me have a couple more.

I had a drink, one and then more...
My fancy man stood there beaming.
I drank away the horses, I drank away the coach —
I came home with a whip.
Oh, oh, dear wife. Oh, oh, my dove.
Not a penny for the Sabbath.
Shhh, don't cry. Shhh, don't mourn.
Giddy-up! There is a God in Heaven.

און אז דער הייליקער משיח וועט קומען And when the holy Messiah comes

AS SUNG BY SHOLOM WALETZKY

TRANSLITERATION

Un az der heyliker meshiekh vet kumen
Vel ikh zayn der ershter af der shlakht.
Af di daytshn vet men zikh nemen
Un zey shlogn tog vi nakht.
Gor on pulver un on blay,
Koyln veln flien iber aln.
Un az der rebe vet nokh tsuzogn a posek derbay,
Vi shtroy veln di daytshn faln.

Un es vet nokh tsuhelfn:
Zorekh un Borekh,
Yankev, Daniel,
Zindl, Grindl, Khayem, Shmuel,
Berl, Shmerl, Getsl, Azriel
Veln firn dos gantse krentsl.
Keyle, Beyle, Yente, Sose,
Khane, Brayne, Yakhne, Dvose,
Sime, Blume, Pese un Rose
Veln tantsn dos mitsve-tentsl.
Tshiri-bim-bom...

Der rebe vet zayn der komendant.
Er vet komendirn ahin un aber.
Un ikh vel zayn zayn adyutant,
Di khsidim dos militer.
Un az der rebe vet onfangen fun toyre tsu shmaysn,
Tsu bavayzn zayne havayes,
Azoy veln di khsidim onhoybn tsu shishn
Af di drabes, af di hultayes.

Un es vet nokh tsuhelfn...

Oy, di daytshn, zey vern dokh poshet dul —
Zey veysn nit vos zey zoln tun.
Zey hobn a tants vos heyst 'shmadril':
Eyner loyft aber un der anderer ahin.
Un di daytshke vos tsimblt af dem shlambil
Vet fayerdike kneydlekh esn.
Un az der rebe vet aroyfleygn zayne lapes af ir,
Vet zi in tsimbl fargesn.

Un es vet nokh tsuhelfn...

ORIGINAL YIDDISH

און אז דער הייליקער משיח וועט קומען
וועל איך זיין דער ערשטער אויף דער שלאכט.
אויף די דייטשן וועט מען זיך נעמען
און זיי שלאגן טאג ווי נאכט.
גאר אן פולווער און אן בליי,
קוילן וועלן פליען איבער אלן.
און אז דער רבי וועט נאך צוואַגן אַ פּוסק דערביי,
ווי שטרוי וועלן די דייטשן פֿאַלן.

און עס וועט נאך צוהעלפֿן:
זרח און ברוך,
יעקב, דניאל,
זינדל, גרינדל, חיים, שמואל,
בערל, שמערל, געצל, עזריאל
וועלן פֿירן דאָס גאַנצע קרענצל.
קייִלע, ביילע, יענטע, סאַסע,
חנה, בריינע, יאַכנע, דוואַסע,
סימע, בלומע, פעסע און ראָסע
וועלן טאַנצן דאָס מיצווה-טענצל.
טשירי-ביים-באָם...

דער רבי וועט זיין דער קאָמענדאַנט.
ער וועט קאָמענדרין אַהין און אַהער.
און איך וועל זיין זיין אַדיוטאַנט,
די חסידים דאָס מיליטער.
און אז דער רבי וועט אַנפֿאַנגען פֿון תּורה צו שמיסן,
צו באַווייזן זינע העויות,
אַזוי וועלן די חסידים אָנהויבן צו שיסן
אויף די דראַבעס, אויף די הולטייעס.

און עס וועט נאך צוהעלפֿן...

אוי, די דייטשן, זיי ווערן דאָך פשוט דול —
זיי ווייסן ניט וואָס זיי זאָלן טון.
זיי האָבן אַ טאַנץ וואָס הייסט 'שמאַדרייל':
איינער לויפֿט אַהער און דער אַנדערער אַהין.
און די דייטשקע וואָס צימבלט אויף דעם שלאַמביל
וועט פֿיערדיקע קניידלעך עסן.
און אז דער רבי וועט אַרױפֿלייגן זינע לאַפעס אויף איה,
וועט זי אין צימבל פֿאַרגעסן.

און עס וועט נאך צוהעלפֿן...

ENGLISH TRANSLATION

And when the holy Messiah comes,
I will be the first into battle.
We will start in on the assimilating Jews
And rain blows on them day and night.
Totally without powder and lead,
Bullets will fly over everyone.
And when the Rebbe throws a passage from Scripture into the fray,
The assimilationists will fall like straw.

And helping out will be:
Zorekh and Borekh,
Jacob, Daniel,
Zindl, Grindl, Chaim, Samuel,
Berl, Shmerl, Getsl, Azriel
Will be the ringleaders.
Kyle, Beyle, Yente, Sose,
Hannah, Brayne, Yakhne, Dvose,
Sime, Blume, Pese and Rosie
Will do the Mitzvah Dance.
Chiri-bim-bom...

The Rebbe will be the commander-in-chief,
He'll command this way and that way.
And I will be his adjutant,
The Hasidim – the troops.
And when the Rebbe goes into a Torah-thumping sermon,
Gesticulating wildly,
Then the Hasidim will open fire
On the slobs, the apostates.

And helping out will be...

The assimilationists, they're plainly going nuts –
They don't know what to do.
They have a dance called 'Shmadrille':
One runs this way, the other one runs that way.
And the assimilated woman tsimbling the 'shlambil'
Will be eating flaming dumplings,
And when the Rebbe lays his paws on her,
She'll forget all about her tsimbling.

And helping out will be...

אַז איך וואָלט געהאַט דעם קייסערס אוצרות If I owned the emperor's treasures

AS SUNG BY FISHL KOLKO

TRANSLITERATION

Az ikh volt gehat dem keysers oystsres
Mit zayn gants farmegn
Volt dos geven bay mir
Nit azoy nikhe
Vi du, mayn kind,
Biz bay mir nikhe.
Ay-lyu-lyu-lyu-lyu-lyu-lyu
Shlof mayn kind, shlof in ru-u-u.

Der tate hot nisht gelernt dos kind
Vos Got hot gebotn.
Vet men im oyf yener velt
Oy brenen un brotn.
Un du, mayn kind,
Mit dayn tsitkes zolst zikh mien
Az me zol dem tatn
Fun gehenem aroystsien.
Ay-lyu-lyu-lyu-lyu-lyu-lyu
Shlof mayn kind, shlof in ru-u-u.

Az ikh vel imirtsashem
Af yener velt darfn geyn
Veln di malokhim antkegngeyn.
Un du, mayn kind,
Zay a frumer un a guter,
Vet men zogn: "Lozt arayn
Dem tsadiks muter."
Ay-lyu-lyu-lyu-lyu-lyu-lyu
Shlof mayn kind, shlof in ru-u-u.

ORIGINAL YIDDISH

אַז איך וואָלט געהאַט דעם קייסערס אוצרות
מיט זײַן גאַנץ פֿאַרמעגן
וואָלט דאָס געווען בײַ מיר
ניט אזוי ניקה
ווי דו, מײַן קינד,
ביסט בײַ מיר ניקה.
אַז-ליו-ליו-ליו-ליו-ליו-ליו
שלאָף מײַן קינד, שלאָף אין רו-ו-ו.

דער טאַטע האָט נישט געלערנט דאָס קינד
וואָס גאָט האָט געבאָטן.
וועט מען אים אויף יענער וועלט
אוי ברענען און בראַטן.
און דו, מײַן קינד,
מיט דיין צידקות זאָלסט זיך מיען
אַז מע זאל דעם טאַטן
פֿון גיהנום אַרויסציען.
אַז-ליו-ליו-ליו-ליו-ליו-ליו
שלאָף מײַן קינד, שלאָף אין רו-ו-ו.

אַז איך וועל אים-ירצה-השם
אויף יענער וועלט דאַרפֿן גיין
וועלן די מלאַכים אַנטקעגנגיין.
און דו, מײַן קינד,
זײַ אַ פֿרומער און אַ גוטער,
וועט מען זאָגן: „לאָזט אַרײַן
דעם צדיקס מוטער!“
אַז-ליו-ליו-ליו-ליו-ליו-ליו
שלאָף מײַן קינד, שלאָף אין רו-ו-ו.

ENGLISH TRANSLATION

If I owned the emperor's treasures
And all his property,
It would be to me
Not as pleasing
As you, my child,
Are pleasing to me.
Ay-lyu-lyu-lyu.
Sleep my child, sleep restfully.

Your father did not teach his child
What God has commanded.
So in the Next World he
Will burn and roast.
And you, my child,
With your virtue you must endeavor
To remove your father
from Hell.
Ay-lyu-lyu-lyu.
Sleep my child, sleep restfully.

When I am obliged, God willing,
To go to the Next World,
The angels will come forth.
And you, my child,
Be so virtuous and pious
That they'll say, "Let in
The saint's mother!"
Ay-lyu-lyu-lyu.
Sleep my child, sleep restfully.

[In discussing this song with his interviewer, Reyzl Kalifowicz-Waletzky, Kolko says that he learned the song by ear from hearing the well-known performer Isa Kremer sing it once in a concert he attended in New York City in the 1920s. His interpretation differs in text, melody and structure from Kremer's version as published in her songbook (1930) and her two commercial recordings of the song. —LORIN SKLAMBERG]

איך הייב מיך אָן צו דערמאַנען

I will begin to reminisce

AS SUNG BY ROSE COHEN

TRANSLITERATION

Ikh heyb mikh on tsu dermanen
Ver bin ikh un fun vanen
Un ver zaynen geven mayne eltern in dr'eym.
Fargenign hob ikh gehat
Un fun alemen bin ikh gevezn zat
Oy tsayt ikh bin nokh in mayn heyem geven.

Keyn Amerike bin ikh ongekumen
Ikh hob gemeynt ikh vel arop fun dem zinen.
Me hot mikh in a shap arayn gefirt.
Der bos iz tsu mir tsugekumen
N'hot mir geheysn ale katn di blumen
Un hot mir geheysn makhn olrayt.

Oy ikh zits zikh mir in shap
Un tu zikh mir a kler:
Oy a neyter tsu arbetn bin ikh gekumen aher.
In dr'eym af keyn arbet hob ikh nit
gevolt kukn.
Keyn Amerike bin ikh gekumen zukhn glikn.
Oy ot do hot zikh mir shoy'n oy
"geketsht" mayn glik.

Oy yetst bet ikh bay dir, liber Got,
Az ikh zol shoy'n meyn nit zayn navenad.
Se brent in mir a fayer
Tsu mayn liber froy, tsu mayn getrayer
Vayl ot azoy zhe kumt men shneler tsu mayn froy.

Mayn froy hot mikh gebeten
Az ikh zol fun ir nit optret'n —
Ikh zol nisht forn in keyn fremd land.
Kh'hob zikh opdergeyezugt far eynem
Az hern vel ikh nisht keynem
Un forn muz ikh in dem goldn land.

Yetst bet ikh bay dir, liber Got,
Az ikh zol shoy'n meyn nit zayn navenad.
Ikh denk ikh volt gefloygn
Oy vu se volt getrogn mayne oygn
Oy abi tsu kumen shneler tsu mayn froy.

ORIGINAL YIDDISH

איך הייב מיך אָן צו דערמאַנען
ווער בין איך און פֿון וואָנען
און ווער זינען געווען מיינע עלטערן אין דרײַם.
פֿאַרגעניגן האָב איך געהאַט
און פֿון אַלעמען בין איך געוועזן זאַט
אוי צייט איך בין נאָך אין מיין היים געווען.

קײן אַמעריקע בין איך אָנגעקומען.
איך האָב געמיינט איך וועל אַראָפֿ פֿון דעם זינען.
מע האָט מיך אין אַ שאַפֿ אַרײַן געפֿירט.
דער באָס איז צו מיר צוגעקומען
נ׳האַט מיר געהייסן אַלע קאַטן די בלומען
און האָט מיר געהייסן מאַכן אַלרײַט.

אוי איך זיץ זיך מיר אין שאַפֿ
און טו זיך מיר אַ קלער:
אוי אַ נײַטער צו אַרבעטן בין איך געקומען אַהער.
אין דרײַם אויף קײן אַרבעט האָב איך ניט
געוואָלט קוקן.
קײן אַמעריקע בין איך געקומען זוכן גליקן.
אוי אַט דאָ האָט זיך מיר שוין אוי
„געקעטשט“ מיין גליק.

אוי יעצט בעט איך בײַ דיר, ליבער גאָט,
אַז איך זאָל שוין מײַן ניט זײַן נע-ונד.
עס ברענט אין מיר אַ פֿײַער
צו מיין ליבער פֿרוי, צו מיין געטרייער
ווייל אַט אַזוי זשע קומט מען שנעלער צו מיין פֿרוי.

מיין פֿרוי האָט מיך געבעטן
אַז איך זאָל פֿון איר ניט אָפֿטרעטן —
איך זאָל נישט פֿאַרן אין קײן פֿרעמד לאַנד.
כ׳האַב זיך אָפֿגעזאָגט פֿאַר אײַנעם
אַז הערן וועל איך נישט קײנעם
און פֿאַרן מוז איך אין דעם גאָלדן לאַנד.

יעצט בעט איך בײַ דיר, ליבער גאָט,
אַז איך זאָל שוין מײַן ניט זײַן נע-ונד.
איך דענק איך וואָלט געפֿלויגן
אוי וווּ סע וואָלט געטראָגן מײַנע אויגן
אוי אַבי צו, קומען שנעלער צו מיין פֿרוי.

ENGLISH TRANSLATION

Who I am and from where
And who were my parents – at home
I had pleasure
And from everything I was content
When I was at home.

When I came to America
I thought that I would go crazy
I was led into a shop
And the boss came over to us
And ordered me to cut the fur
And I had to make it all right.

Oh, I sit in the shop
And I reflect
Oh, I came here to become a sewer
At home I didn't want to look at [more] work
I came to America looking for happiness
Oh, here I already caught my happiness.

Oh, now I beg of you, dear God,
That I no longer be without a home.
A fire burns within me,
For my dear wife, for my beloved.
So that way I can come more quickly to my wife.

My wife begged be
That I shouldn't leave her
That I shouldn't travel to a strange land.
I renounced joining any unions
Since no one was listening to me
And I had to go to the Golden Land.

Oh, now I beg of you, dear God,
That I no longer be without a home.
I think that I would fly
Oh, I would forfeit my eyes
Oh, as long as I can come more quickly to my wife.